

Justice vstřícná k dětem – kontrolní seznam pro odborníky

Jaká opatření je potřeba přijmout, aby bylo řízení vstřícné k dětem?

Bude dítě schopné využít svého práva být vyslyšeno?

- Je potřeba upravit podmínky tak, aby se zajistilo, že dítě bude vyslyšeno.
- Odborníci by toto právo měli během řízení jasně uznávat.

Dostává dítě odbornou a osobní podporu?

- Odborná podpora může zahrnovat sociální pracovníky a psychology.
- Osoba, které dítě důvěřuje.

PODPORA

Jak lze dítě informovat o řízení a o jeho právech?

- Prostřednictvím informací poskytovaných ústně nebo písemně
- Prostřednictvím informací přizpůsobených věku dítěte, jeho vyspělosti, úrovni chápání a komunikačním obtížím
- Prostřednictvím vizuálních materiálů

Jak lze dítě na výslech připravit?

- Osoba poskytující podporu by měla ověřit, zda:
 - se dítě domnívá, že je patřičně informováno o svých právech,
 - dítě ví, co může během řízení čekat.
- Příprava by měla proběhnout krátce před samotným výslechem.
- Měly by se konat přípravné schůzky a návštěvy vstřícné k dítěti.
- Měly by být zjištěny konkrétní potřeby dítěte.

Na co se dítěte před výslechem zeptat?

- Vyhovuje dítěti místo a čas?
- Kdo by měl dítě doprovázet jako osoba, které důvěřuje?
- Existují lidé, kteří by se výslechu neměli zúčastnit?
- Jsou potřeba ochranná opatření?
- Kdo by měl výslech vést?
 - Důležité je pohlaví i povolání.

Čeho lze dosáhnout takto podrobným ověřováním u dítěte?

- Dítě může ovlivnit způsob, jakým je výslech veden.
- Dítě může lépe poznat osobu, která výslech vede.

Jaká opatření přijatá před výslechem mohou přispět k tomu, aby byl výslech vstřícný k dítěti?

- Vydání pravidel chování
- Krátká čekací doba mezi příchodem a samotným výslechem
- Zajištění čekárny vhodné pro děti

Jaká opatření přijatá během výslechu mohou přispět k tomu, aby byl výslech vstřícný k dítěti?

- Místnost vhodná pro výslechy dětí, která se nachází mimo soudní prostory
- Chování všech zúčastněných vstřícné k dítěti
- Nízký počet osob přítomných během výslechu
- Nepřítomnost obžalovaného nebo jiných účastníků řízení
- Jedna osoba vyslychající dítě
- Jazyk přizpůsobený věku a vyspělosti dítěte
- Využívání vhodných metod výslechu
- Krátké výslechy, nanejvýš hodinové

Jaká opatření přijatá po výsledku mohou přispět k tomu, aby byl výslech vstřícný k dítěti?

- Poskytnutí zpětné vazby a informování dítěte o dalším postupu
- Shoda všech zúčastněných odborníků ohledně následných opatření

Dítě

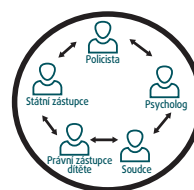
Po skončení soudního řízení

Jak lze předejít opakovaným výslechům?

- Zpřístupnění videozáznamů pro účely shromažďování důkazů (trestní řízení)
- Spolupráce a výměna informací mezi všemi dotčenými skupinami odborníků

Pokud jeden výslech nestačí, odborníci by si měli být vědomi toho, že během dalších výslechů:

- má vztah s odborníkem založený na důvěře ještě větší význam a výslech by měl vést stejný odborník,
- by neměly být otázky kladeny opakovaně,
- odborníci by měli mezi sebou sdílet související informace.

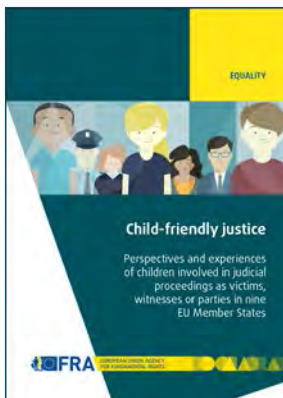
Jaká následná opatření jsou potřeba?

- Další podpora pro dítě a rodinu
- Informace a vysvětlení týkající se rozhodnutí a další potenciální podpory
- Krátká doba mezi výslechem a rozhodnutím; rozhodnutí doplněno o informace

Co když nejsou přijata žádná následná opatření?

- Řízení lze ukončit až po zajištění a oznámení následných opatření.

Soudních řízení v Evropské unii se každoročně zúčastní zhruba 2,5 milionu dětí v důsledku rozvodu rodičů nebo jako oběti či svědci trestné činnosti. Přestože jejich účinná účast v takových řízeních má zásadní význam pro zlepšení fungování justice, zacházení s dětmi v soudních systémech je nadále znepokojující. Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) zkoumala, do jaké míry jsou práva dětí, konkrétně právo být vyslyšen, informován, chráněn a nediskriminován, naplňována v praxi. To zahrnovalo rozsáhlé dotazování odborníků i dětí účastnících se soudních řízení. První zpráva představila názory odborníků. Tato zpráva se zaměřuje na perspektivy dětí, nastiňuje jejich názory na faktory, které znemožňují jejich plnou účast v řízení, a na úsilí, které může pomoci takové překážky překonat. Stejně jako první zpráva zdůrazňuje, že má-li být soudnictví v celé EU skutečně vstřícné k dětem, je třeba vykonat ještě mnoho práce.

Další informace

Viz zprávy agentury FRA a internetové stránky týkající se justice vstřícné k dětem:

- FRA (2017), *Child-friendly justice – Perspectives and experiences of children involved in judicial proceedings as victims, witnesses or parties in nine EU Member States* (Justice vstřícná k dětem – Perspektivy a zkušenosti dětí, které se účastní soudních řízení jako oběti, svědci nebo účastníci řízení v devíti členských státech EU), Lucemburk, Úřad pro publikace
- FRA (2017), *Justice vstřícná k dětem – perspektivy a zkušenosti dětí a odborníků*, shrnutí, Lucemburk, Úřad pro publikace (dostupné ve 24 jazycích EU)
- FRA (2015), *Child-friendly justice – Perspectives and experiences of professionals on children's participation in civil and criminal judicial proceedings in 10 EU Member States* (Justice vstřícná k dětem – perspektivy a zkušenosti odborníků týkající se účasti dětí v občanskoprávních a trestních soudních řízeních v 10 členských státech EU), Lucemburk, Úřad pro publikace, a shrnutí, <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/child-friendly-justice-perspectives-and-experiences-professionals-summary> (dostupné ve 24 jazycích)
- <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child>

FRA – AGENTURA EVROPSKÉ UNIE PRO ZÁKLADNÍ PRÁVA

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Vídeň – Rakousko
Tel. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
[facebook.com/fundamentalrights](https://www.facebook.com/fundamentalrights)
[linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency](https://www.linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency)
twitter.com/EURightsAgency

Úřad pro publikace

© Agentura Evropské unie
pro základní práva, 2018
Fotografie: © FRA

